Företagen bakom Produktion2030

David Wärlén

Emilia Pettersson

Saron Tesfazghi

Inledning

Den här rapporten är en sammanställning av information kring företagen som medverkar i Produktion2030. Produktion2030 är ett innovationsprogram som Teknikföretagen leder med finansiering från Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Programmet innefattar 98 forskningsprojekt som alla syftar till att främja en hållbar och konkurrenskraftig industriell produktion. Dessa projekt delas in i 6 olika styrkeområden och använder sig av 4 olika projektformer där företag, universitet, högskolor och forskningsinstitut samverkar.

Totalt medverkar ungefär 250 företag i Produktion2030. Den här rapporten behandlar endast 239 av dem, då företag valts bort om det inte funnits tillräcklig information om dem. De projekt som företagen medverkar i behandlas också i rapporten. Informationen har hämtats från företagens egna hemsidor, allabolag.se eller hitta.se, där informationen på de egna hemsidorna ansetts mest trovärdiga. I många fall har det dock varit svårt att verifiera sanningshalten hos källorna, vilket innebär att informationen som den här rapporten baseras på inte alltid är korrekt. Rapporten är alltså endast till för att ge en ungefärlig överblick, och bör inte användas för att utläsa några exakta siffror eller statistik.

Projekt

Totalt ingår 98 projekt i Produktion2030, men den här rapporten innehåller endast information om 93 av dem. Dessa 93 tillhör en av tre olika projektformer, kallade "Idéprojekt", "Innovationsprojekt" och "Testbäddsprojekt". Till "Idéprojekt" räknas kortare projekt vars syfte är att testa riskfyllda idéer. De måste ha potential att på ett stort sätt öka innovation och hållbarhet inom svensk tillverkningsindustri. "Innovationsprojekt" innefattar istället längre projekt som genom digitalisering vill öka effektiviteten inom industriell tillverkning. "Testbäddsprojekt" ska genomföras i realistiska produktionsmiljöer, såsom laboratorie-, experimentella och företagsmiljöer, och ska därför ha en hög grad av teknisk mognad. Det finns även en kategori kallad "Strategiska projekt", men den innefattar endast ett projekt som inte är med i rapporten.

Grafen visar storleksförhållandet mellan de olika projektformerna

Projekten är även indelade efter styrkeområde, d.v.s. efter deras huvudsakliga forskningsområde. Här finns det sex olika kategorier: "Resurseffektiv produktion", "Flexibel produktion", "Virtuell produktutveckling", "Människan i produktionssystemet", "Cirkulära produktionssystem och underhåll" och "Integrerad produkt- och produktionsutveckling". Cirkeldiagrammet nedan visar hur stor andel av projekten som tillhör varje kategori:

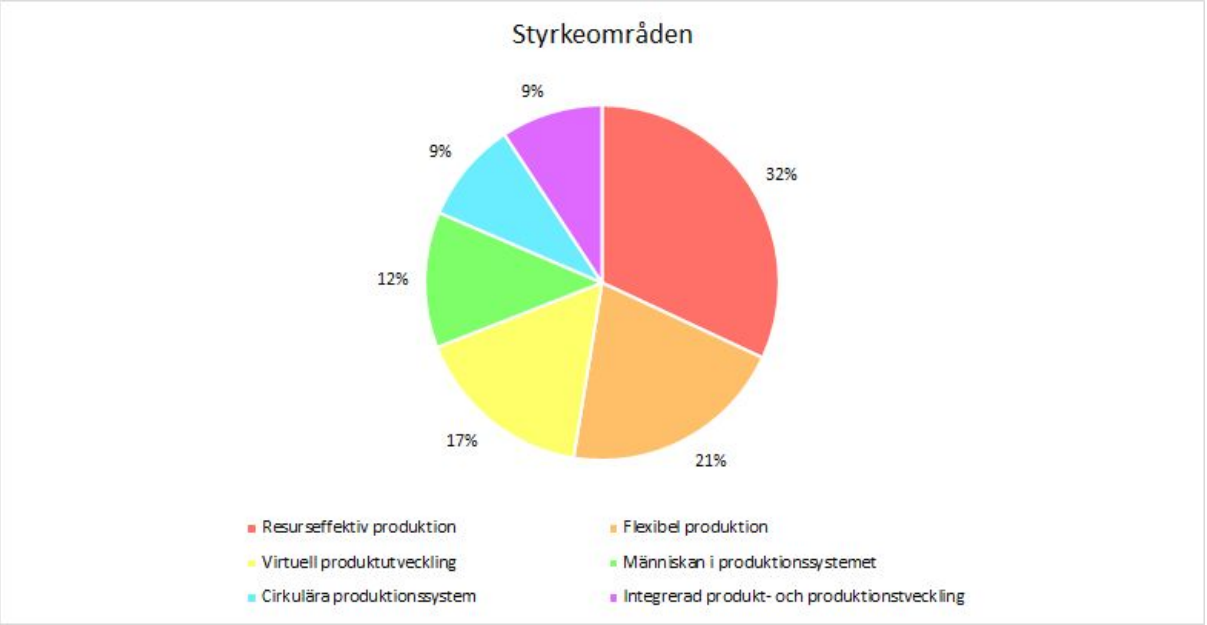

Fördelningen av projekt över styrkeområden

Företagsstatistik

Ett vanligt sätt att mäta ett företags storlek är att titta på hur många anställda det har. Utifrån det delas företagen sedan in i tre kategorier: Large (L), Medium (M), och Small (S) enterprises. Ett litet företag har då 50 eller färre anställda, ett medelstort mellan 51-250, och ett stort 251 och uppåt.[1] Som diagrammet nedan visar utgör små företag den största andelen av de medverkande företagen, de stora företagen den näst största och de medelstora den minsta.

[1] Denna definition är i stort sett samma som EU-kommissionen förordar, skillnaden är att det enligt kommissionen även finns företag i storleken Mikro vilket innebär färre än 10 anställda. Dessa är i denna rapport givetvis räknade små (S).

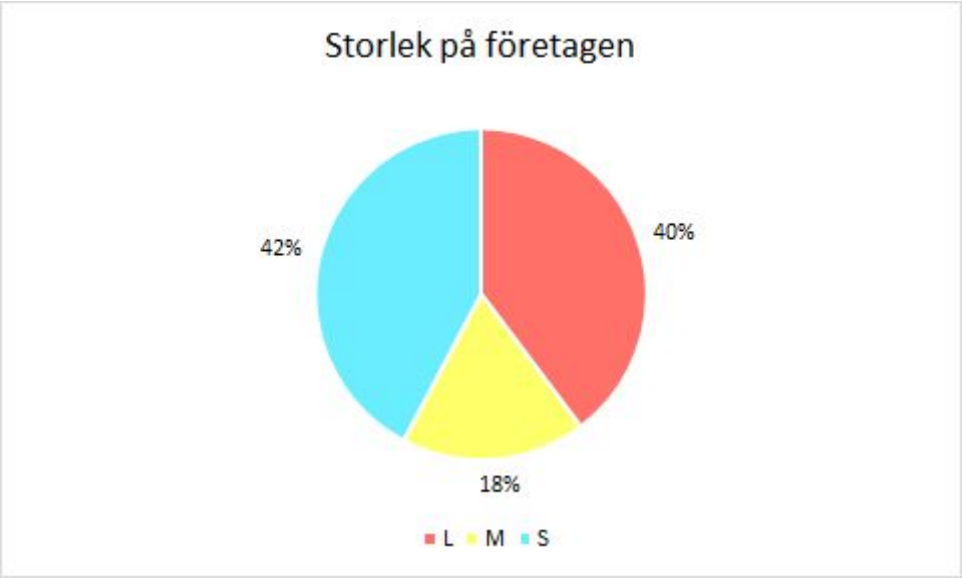

De medverkande företagen uppdelat efter antal anställda

Företagen har här även delats in efter ålder. I Stapeldiagrammet nedanför har företagen delats in efter etableringsår, d.v.s. vilket år de grundats, där varje kategori motsvarar ett 15-års intervall. Ett undantag för detta är det första intervallet, som innefattar alla företag grundade innan 1870. Medelåldern för ett medverkande företag är 53 år.

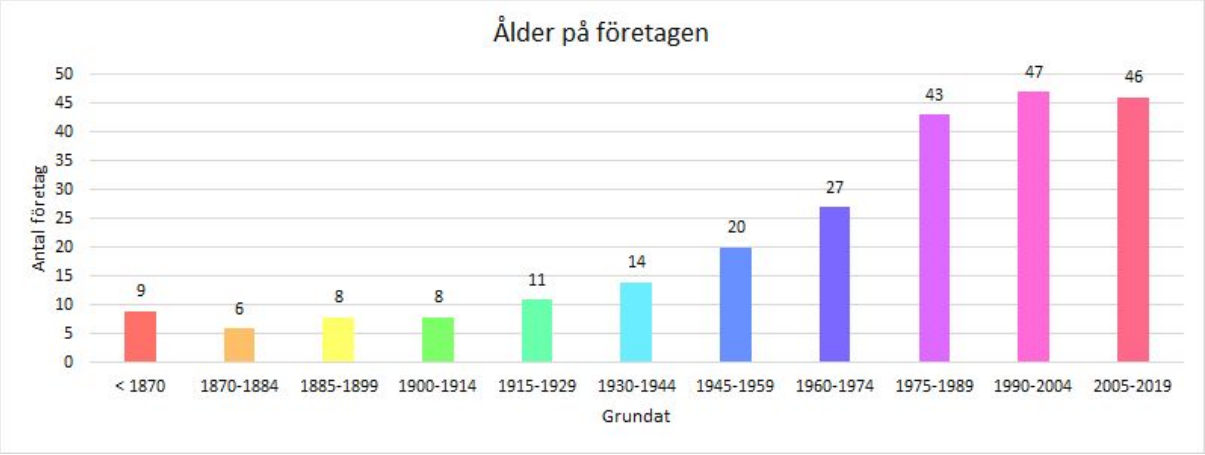

Etableringsår för de medverkande företagen

Nästa diagram utgår från samma ålderskategorier som diagrammet ovan. Här kan man se förhållandet mellan små, medelstora respektive stora företag inom varje ålderskategori. Nästan alla av de äldsta företagen är betecknade som stora (L) medan de yngre företagen jämförelsevis har fler små (S) och medelstora (M) företag.

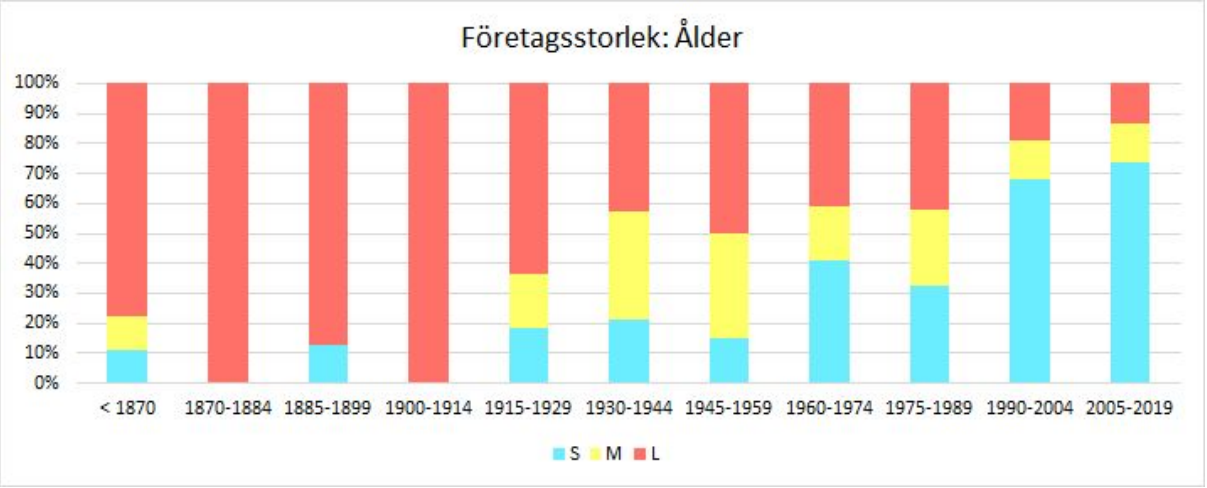

Ålderskategorier uppdelade efter andel små, medelstora, och stora företag

Det har även gjorts en kartläggning av vilken andel av företagen som befinner sig i Sveriges storstäder. Storstäderna innefattas här av Stockholm, Göteborg och Malmö, och om ett företags huvudkontor tillhör någon av de postadresser som ingår i deras storstadskommuner räknas företaget tillhöra den staden. Totalt har endast 28 % av företagen huvudkontor i någon av storstäderna.

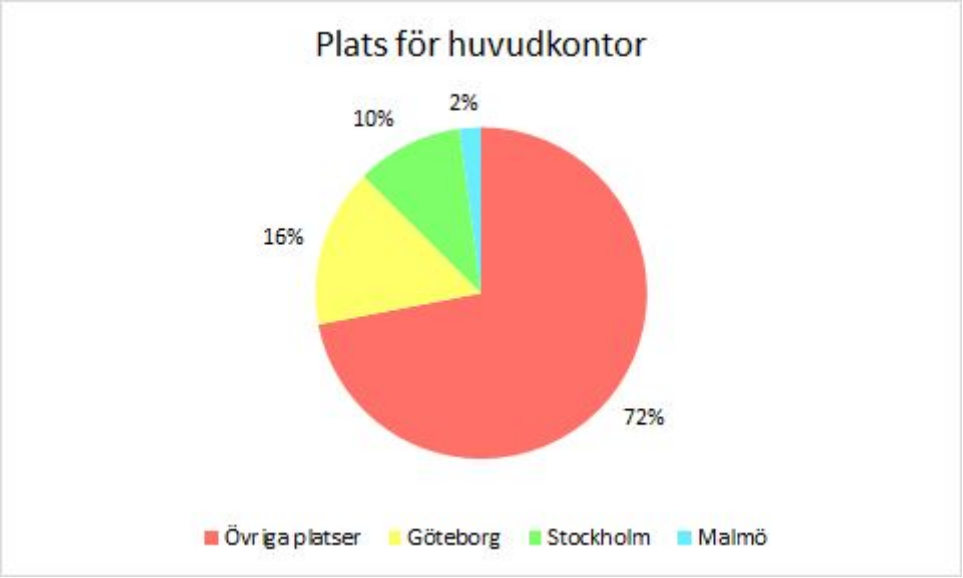

Plats för företagens huvudkontor

Här är en karta över Sverige där varje företag som medverkar i Produktion2030 representeras av en blå prick. Det man kan konstatera är att merparten av företagen finns i södra Sverige och att endast ett fåtal företag har sitt huvudkontor i Norrland. Det finns minst ett företag i varje län förutom Jämtlands län och Gotlands län.

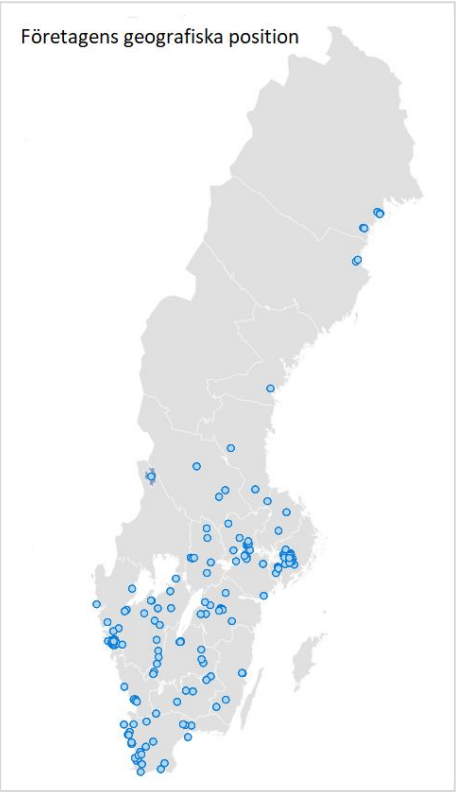

Nästa diagram visar hur stor andel av de små, medelstora och stora företagen som har huvudkontor i storstäderna respektive landet i övrigt. Andelen små företag med huvudkontor i storstäder stämmer överens med den totala andelen för alla bolag på 28 % (se "Plats för huvudkontor"), medan de stora företagen ligger något över det. Andelen medelstora företag med huvudkontor i en storstad är däremot betydligt mindre. Att de medelstora bolagen inte drar ned den totala andelen mer än de gör beror på att de är relativt få till antalet.

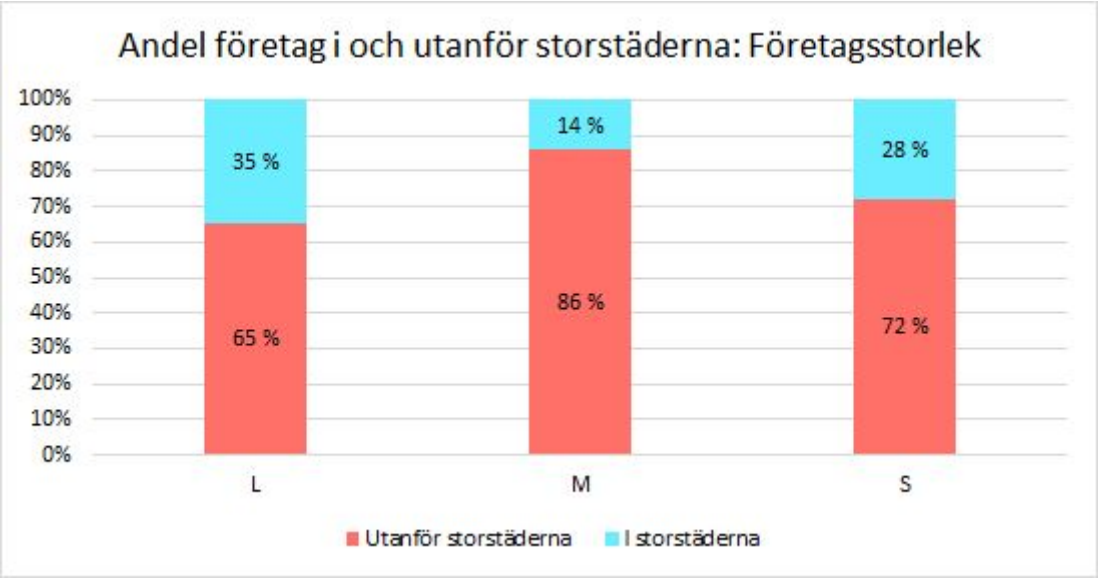

Andelen företag i och utanför storstäderna uppdelat på företagsstorlek

Företagen har också delats in efter huruvida de tillhör en koncern eller inte, där alla företag som ingår i, eller är moderbolag för, en koncern av två eller fler bolag räknas tillhöra en koncern. Det har däremot inte gjorts någon skillnad på små och stora koncerner. Diagrammet nedan visar att majoriteten (ca ¾) av de medverkande företagen ingår i en koncern av någon storlek:

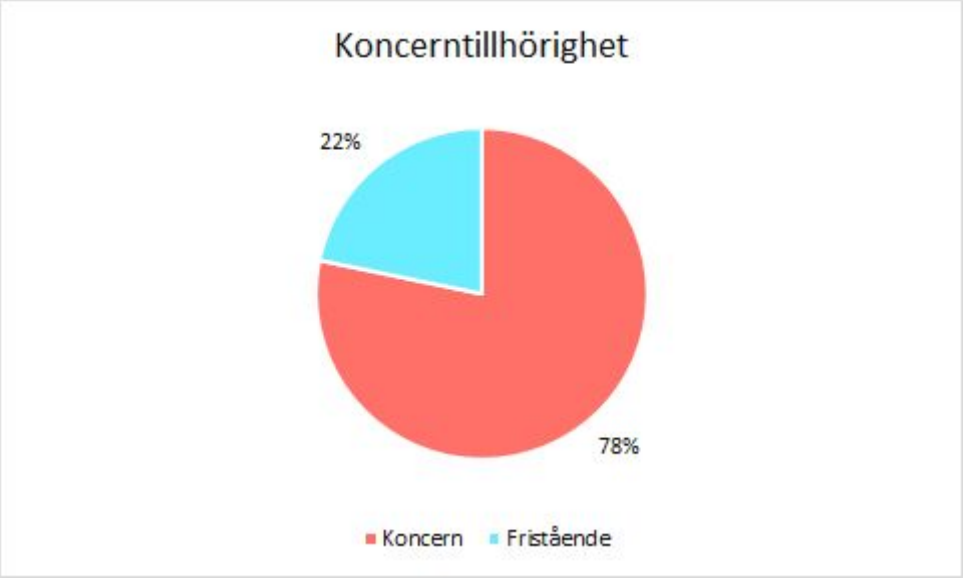

Andel företag som ingår i en koncern

Nästa diagram visar hur stor andel av företagen som är start-ups. Start-up är ett relativt nytt begrepp vilket innebär att de ännu inte har någon allmänt erkänd definition. Här är det definierat som ett företag som är 5 år gammalt eller yngre, och som har 10 eller färre anställda. Som syns nedan så är det endast en liten andel (5 %) av alla medverkande företag som uppfyller de kraven.

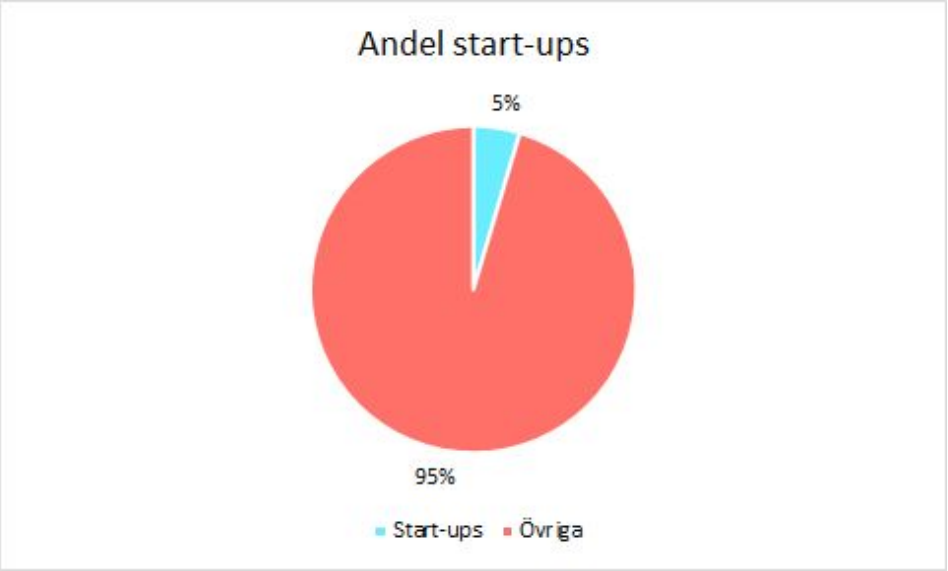

Andel start-ups av de medverkande företagen

Diagrammet nedan visar hur stor andel av företagen i Produktion2030 som också är medlemmar i Teknikföretagen. Majoriteten, ca 60 %, är alltså inte medlemmar.

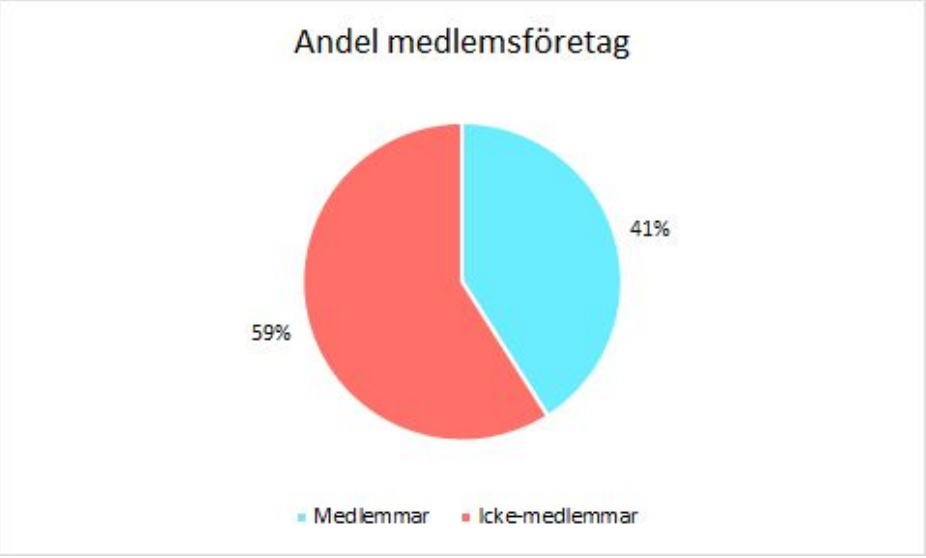

Andel företag i Produktion2030 som också är medlemmar i Teknikföretagen

Projektdeltagande

Projektdeltagande är ett mått på ett företags engagemang i Produktion2030, och är definierat så att varje gång ett företag deltar i ett projekt motsvarar det ett projektdeltagande. Detta kan sedan jämföras med andra parametrar, exempelvis storlek på företag eller ort.

Diagrammet nedan visar vilka företag som är mest aktiva inom Produktion2030. Det visar också hur stor andel av det totala antalet projektdeltaganden dessa företag står för. Företag som tillhör samma koncern och delar samma namn, exempelvis Volvo Penta och Volvo Personvagnar, har räknats som ett och samma företag.

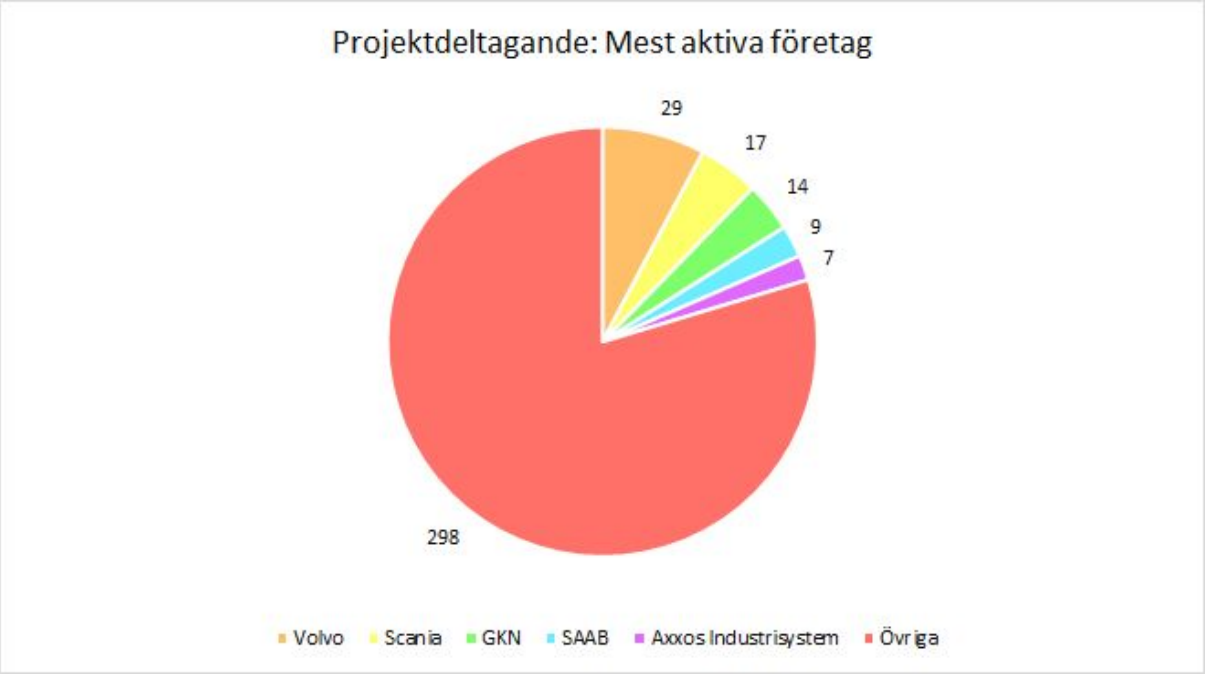

De mest aktiva företagen sett utifrån antal projektdeltaganden
Hela cirkeln motsvarar det totala antalet projektdeltaganden över alla företag

Nästa diagram visar istället projektdeltagandet hos små, medelstora och stora företag. Det kan sägas att både mellanstora och små företag underpresterar i jämförelse med den andel av de medverkande företagen de utgör. Små företag, som motsvarar 42 % av alla deltagande företag, står för endast 33 % av projektaktiviteten, och motsvarande siffror för de medelstora

bolagen är 18 % och 14 %. De stora företagen, som utgör 40 % av de medverkande företagen, står däremot för över hälften (53 %) av projektdeltagandena.

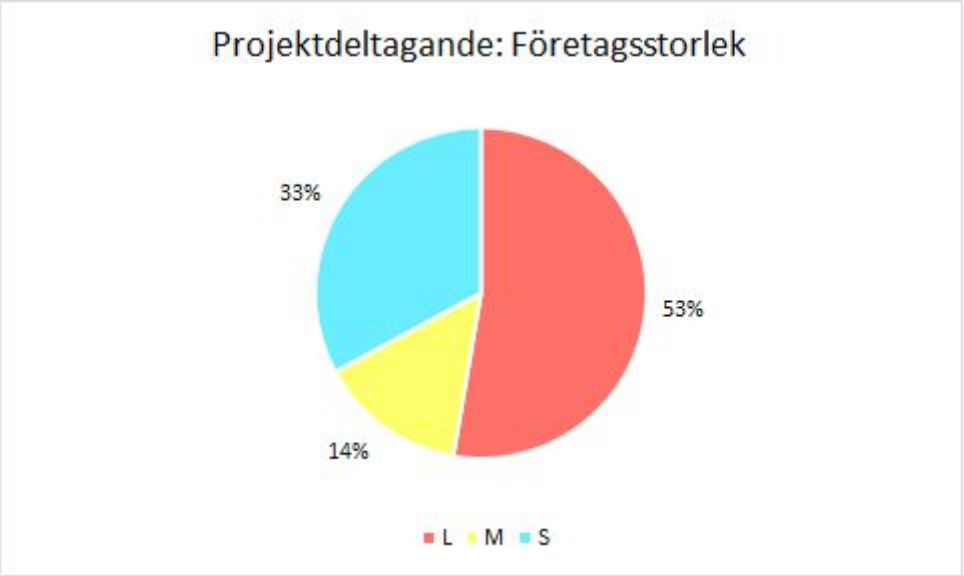

Projektdeltagande sett utifrån företagsstorlek (L,M,S)

Hela cirkeln motsvarar det totala antalet projektdeltaganden över alla företag

Fortsättningsvis visar nedanstående diagram det specifika genomsnittsdeltagandet hos stora, små och medelstora företag. Ett genomsnittligt stort företag deltar alltså i 2,1 projekt, medan ett genomsnittligt litet deltar i 1,2, och ett genomsnittligt medelstort i 1,3. Små och medelstora företag är alltså i stort sett lika aktiva i Produktion2030. Anledningen till att de medelstora företagen inte utgör en större andel av det totala antalet projektdeltaganden (se ovanstående diagram) är för att de är färre än de små bolagen.

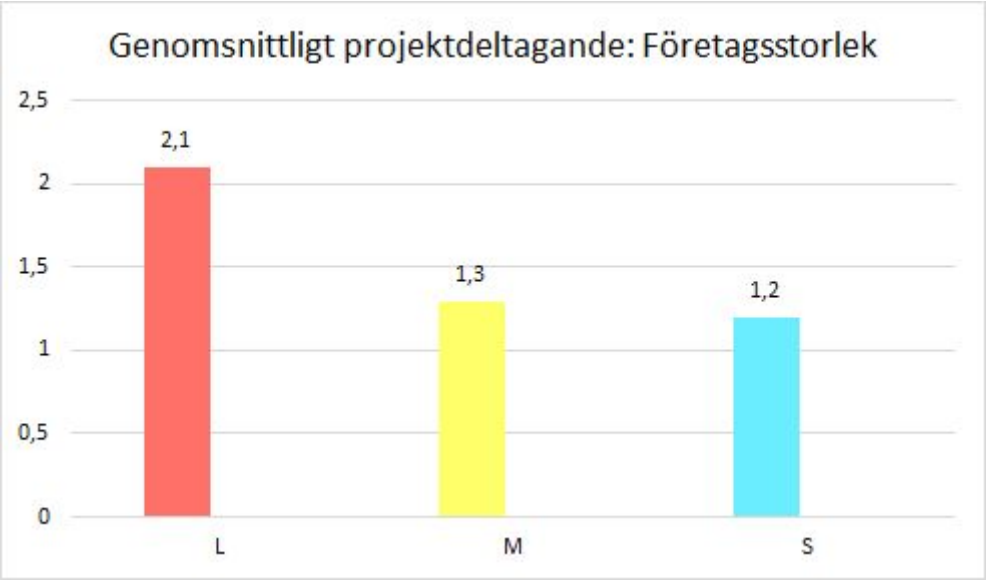

Genomsnittligt antal projektdeltaganden för stora, små, och medelstora företag

I stapeldiagrammet nedan har det genomsnittliga projektdeltagandet istället beräknats för varje ålderskategori. Allmänt går det att säga att äldre företag har ett högre projektdeltagande än yngre. Det här beror, som tidigare etablerat, på att äldre företag i allmänhet är större än yngre, vilket i sin tur innebär att de i genomsnitt har ett högre projektdeltagande än små och medelstora bolag (se ovanstående diagram). De yngre ålderskategorierna innehåller istället fler små och medelstora företag, vilket ger ett lägre genomsnitt.

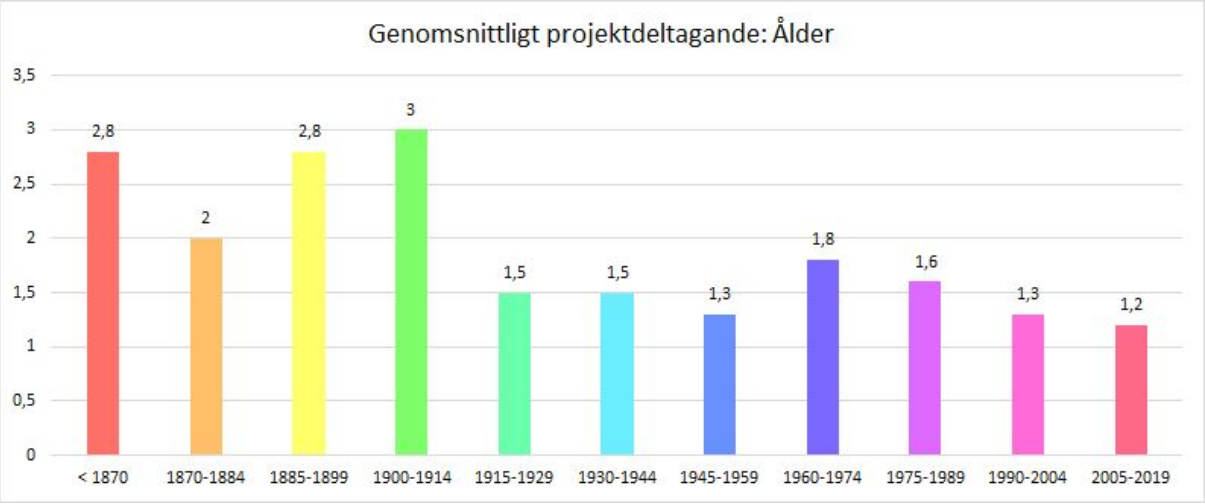

Projektdeltagande mätt utifrån ålder

Sammanfattning

Företagen i Produktion2030 ingår i 93 olika projekt, där majoriteten av projekten är s.k. “Innovationsprojekt”. Företagen är till 42 % småbolag, 40 % storbolag, och 18 % medelstora bolag, och majoriteten av dem är grundade efter 1974. Ju äldre företagen är desto fler anställda har dem, och ju fler anställda ett företag har desto fler projekt deltar dem i. Majoriteten av företagen har huvudkontor utanför Sveriges tre största städer, och de allra flesta (78 %) är med i en koncern av något slag (eller är moderbolaget i en koncern). 5 % av företagen är start-ups, och 40 % är medlemmar i Teknikföretagen. Mest aktiva i Produktion203 är, i ordning, Volvo, Scania och GKN Aerospace.